

ΜΑΘΗΜΑ:	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΤΑΞΗ:	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:	ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΚΑΡΑΚΑΡΗΣ – ΕΥΗ ΠΕΠΕ
ΘΕΜΑ:	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΣΥΝΕΞΕΤΑΣΗΣ (ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: _____ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ____/____/20__

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Ομόφυλες οικογένειες και παιδοθεσία

- A.** Η ανάγκη και η απαίτηση των ομόφυλων ζευγαριών για σεβασμό και κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους, όπως και η καταπολέμηση κάθε διάκρισης με αφετηρία τον σεξουαλικό προσανατολισμό, αποτελεί ένα μείζον θέμα για την κοινωνία και την πολιτεία. Με δεδομένη τη ρατσιστική αντιμετώπιση κάθε σεξουαλικής ταυτότητας που είναι διαφορετική από την ετερόφυλη, η άρση των διακρίσεων που αφορούν τη σεξουαλικότητα του ατόμου είναι μία αρκετά δύσκολη υπόθεση.
- B.** Φυσικά η κοινωνία προχώρησε ένα βήμα μπροστά με την κατοχύρωση του συμφώνου συμβίωσης και για τα ομόφυλα ζευγάρια, δίνοντας ανακούφιση σε πολλά ζευγάρια που ζητούσαν ισότιμη αντιμετώπιση από την κοινωνία. Η ανάγκη και η επιθυμία πολλών ομόφυλων ζευγαριών για το δικαίωμα στη γονεϊκότητα γεννά το ερώτημα αν η κοινωνία πρέπει να το αποδεχτεί. Κι εδώ είναι που ο λόγος της Επιστήμης έρχεται να συγκρουστεί με αντιλήψεις διαποτισμένες από άγνοια, φοβία και προκατάληψη. Πολλές έρευνες απέδειξαν ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός των παιδιών δεν επηρεάζεται από τη σεξουαλικότητα των γονέων, όπως και ότι τα παιδιά που μεγαλώνουν με ομόφυλους γονείς μπορούν να μεγαλώσουν το ίδιο ευτυχισμένα, αρκεί οι γονείς να έχουν την κατάλληλη ηθική, υλική, συναισθηματική υποστήριξη από το Κράτος.
- Γ.** Η οικογένεια είναι ένας από τους αρχαιότερους και πιο διαχρονικούς θεσμούς, ο οποίος με το πέρασμα του χρόνου και των εποχών μεταβάλλεται και εγκολπώνει μέσα της διάφορες απαιτήσεις που γεννά η πρόοδος της κοινωνίας και οι διαφορετικές ανάγκες συνύπαρξης των ανθρώπων. Συνεπώς, πολλά πρότυπα οικογένειας που κάποτε θεωρούνταν «φυσιολογικά» σήμερα έχουν ξεπεραστεί. [...] Αυτό δείχνει ότι η οικογένεια εξελίσσεται και δημιουργεί νέα πρότυπα που δεν περιορίζονται μόνο στη βιολογική συγγένεια, αλλά και απορρίπτει κάποια άλλα.
- Δ.** Η βιολογική ικανότητα κάποιου να αναπαραχθεί δεν σημαίνει ότι έχει και τη δυνατότητα να εκπληρώσει σωστά τα καθήκοντά του ως γονέας. Η ετερόφυλη σεξουαλική συμπεριφορά από μόνη της δεν αρκεί για το μέγαλωμα ενός νέου ανθρώπου, για αυτό και καθημερινά βλέπουμε πάρα πολλά παιδιά ταλαιπωρημένα, παρατημένα, δυστυχισμένα, κακοποιημένα, μέσα στο μοντέλο οικογένειας που θεωρείται «σωστό» και «αποδεκτό». Την ίδια στιγμή που ένας πατέρας κακοποιεί το παιδί του ή μία μητέρα εγκαταλείπει τα παιδιά της, ένας ομοφυλόφιλος άνθρωπος που επιθυμεί να δώσει αγάπη δεν μπορεί να σκεφτεί καν το δικαίωμα στην παιδοθεσία ή στην απόκτηση παιδιού μέσω παρένθετης μητέρας, εξαιτίας της σεξουαλικότητάς του και μόνο, αλλά και της ομοφοβίας που διαποτίζει την κοινωνία. Γονιός είναι αυτός που παρέχει στοργή, άνευ όρων αγάπη, ηθική και υλική στήριξη στο παιδί του και αυτό δε σχετίζεται το φύλο ή τη βιολογική συγγένεια. [...]
- E.** Θα ήθελα να ζήσω κάποτε σε μία κοινωνία όπου όλα τα παιδιά θα μεγαλώνουν ευτυχισμένα, είτε έχουν ομόφυλους είτε ετερόφυλους γονείς, θα λαμβάνουν την αγάπη, τη φροντίδα και την προστασία που αξίζουν και θα αποκτούν την υποδομή για την ανάπτυξη μίας υγιούς ενήλικης προσωπικότητας.

[Μαρία Σκαμπαρδώνη, άρθρο που αντλήθηκε από την ιστοσελίδα www.psychology.gr (τελευταία ενημέρωση: 19/09/2018) και διασκευάστηκε για τις ανάγκες της εξέτασης.]

ΚΕΙΜΕΝΟ 2**DINK: Το μοντέλο οικογένειας που ανατρέπει τα κοινωνικά στερεότυπα**

- A.** Το φαινόμενο των DINK (Dual Income, No Kids), δηλαδή των ζευγαριών με διπλό εισόδημα αλλά χωρίς παιδιά, αποτελεί μια ολοένα και πιο διαδεδομένη μορφή οικογενειακής δομής στη σύγχρονη κοινωνία. Αν και ο όρος πρωτοεμφανίστηκε τη δεκαετία του 1980, σήμερα αποκτά νέα δυναμική και κοινωνική αποδοχή, ειδικά ανάμεσα στους Millennials και τη Generation Z, οι οποίοι επαναπροσδιορίζουν τις έννοιες της ευτυχίας, της επιτυχίας και της οικογένειας.
- B.** Οι DINK είναι ζευγάρια που επιλέγουν να μην αποκτήσουν παιδιά, είτε προσωρινά είτε μόνιμα, επικεντρώνοντας τις προσπάθειές τους στην επαγγελματική τους καριέρα, την οικονομική σταθερότητα και την προσωπική τους ευημερία. Ορισμένες παραλλαγές αυτού του μοντέλου οικογένειας, όπως τα DINKWAD (with a dog) και DINKWAC (with a cat), δείχνουν, αφενός, την ανάγκη για συναισθηματική πληρότητα χωρίς τις ευθύνες ενός παιδιού και, αφετέρου, ότι η σύγχρονη συντροφικότητα μπορεί να εκφραστεί πλέον και μέσα από εναλλακτικές σχέσεις φροντίδας. Τέλος, καταγράφεται και ο όρος «DINKY» (Double Income, No Kids Yet) για να περιγράψει τα ζευγάρια με διπλό εισόδημα που, παρότι δεν έχουν ακόμη παιδιά, σκοπεύουν να αποκτήσουν στο μέλλον. Η έννοια διαφοροποιείται εννοιολογικά από το μοντέλο DINK, καθώς ενσωματώνει το στοιχείο της χρονικής αναστολής της γονεϊκότητας και όχι την οριστική της απόρριψη.
- Γ.** Με την εξασθένιση του κοινωνικού στίγματος της ατεκνίας ο τρόπος ζωής DINK αναδύεται ως νέα κανονικότητα για πολλά ζευγάρια. Αυτά, επιλέγουν συνειδητά να μην αποκτήσουν παιδιά, είτε λόγω του συνεχώς αυξανόμενου κόστους ζωής, της επαγγελματικής αστάθειας και της ανεπαρκούς κρατικής στήριξης για τη δημιουργία οικογένειας, είτε επειδή θεωρούν ότι η απόκτηση παιδιών ενδέχεται να περιορίσει την προσωπική τους εξέλιξη, την επαγγελματική τους πορεία ή ακόμα και ότι θα υποβαθμίσει την ποιότητα ζωής τους, ενώ σε άλλες περιπτώσεις πρόκειται για άτομα που επιθυμούν αλλά δεν μπορούν να τεκνοποιήσουν. Σύμφωνα με ορισμένες προσεγγίσεις, η DINK επιλογή δεν οφείλεται απαραίτητα σε αδιαφορία ή αδυναμία, αλλά εντάσσεται σε ένα νέο αξιακό πλαίσιο, όπου προτεραιότητα δίνεται στην προσωπική ευημερία, την καριέρα, την οικονομική ασφάλεια και την ελευθερία κινήσεων.
- Δ.** Το DINK δεν είναι απλώς μια μόδα· είναι άλλη μία από τις πολλές εκδοχές του σύγχρονου τρόπου ζωής. Αποτελεί μια σημαντική κοινωνική αλλαγή που αντικατοπτρίζει τις σύγχρονες τάσεις και προκλήσεις γύρω από την οικογένεια. Αντί να το (κατά)κρίνουμε ή να το ωραιοποιούμε, ίσως είναι πιο ωφέλιμο να στοχαστούμε πάνω στο τι σημαίνει τελικά «ευτυχία», «οικογένεια» και «συμβίωση» στον 21ο αιώνα.

[Δρ Πολύβιος Ν. Πρόδρομος (MA, PhD Καθηγητής Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας), άρθρο που αντλήθηκε από την ιστοσελίδα www.alfavita.gr (24/11/2025) και διασκευάστηκε για τις ανάγκες της εξέτασης.]

ΚΕΙΜΕΝΟ 3**Κατερίνα Γώγου, [σημείωμα της άλλης μέρας.]**

[Η Κατερίνα Γώγου (1940–1993) υπήρξε μια από τις πιο ασυμβίβαστες μορφές της σύγχρονης ελληνικής ποίησης. Αν και έγινε αρχικά γνωστή ως ηθοποιός, η ποίησή της αποτέλεσε τον κατεξοχήν χώρο έκφρασης της κοινωνικής της αγωνίας και της προσωπικής της εμπειρίας. Με ελεύθερο στίχο, άμεση γλώσσα και έντονο βιωματικό χαρακτήρα, τα ποιήματά της καταγγέλλουν την κοινωνική αδικία, τη μοναξιά και τον αποκλεισμό, συνδέοντας το ατομικό βίωμα με το συλλογικό αδιέξοδο, στοιχεία που χαρακτηρίζουν και το ποίημα που ακολουθεί.]

σημείωμα της άλλης μέρας.

ΜΑΝΟΥΛΑ

σου αφήνω 200 δρχ. να πάρεις απ' τη λαϊκή φασολάκια απ' αυτά που λέει ο ποιητής γιατί τ' άλλα είναι ακριβά και δε φτάνουνε. Να 'χουμε πολύ ζουμί να βουτάμε. Βγάλε ένα κλειδί για το παιδί. Όλα τα χάνει μες στον δρόμο. Πέρνα του το σ' ένα κορδόνι στον λαιμό βρες ένα χρώμα γαλανό να μη στεναχωριέται. Έτσι όπως το πάει θα μένει πάντα έξω. Βάλε σ' ένα ποτηράκι του κρασιού κάτι λουλουδάκια που ζωγράφισα την ώρα που κοιμόσαστε. Θα σας αρέσουν. Και πρόσεχε ρε μάνα που πλένεις τα τζάμια έκοψες απ' τη χαλκομανία την πατούσα του ακροβάτη και τώρα αγριοκοιτάει εμένα που στέκει μετέωρος στο τεντωμένο σκοινί. Πέταξε να παν στον διάολο τα νάιλον σακούλια που μαζεύεις θα μας πνίξουνε και τις πρωτομηνιές με τους αγιασμούς που μας ραίνεις σ' το 'χω πει εκατομμύρια φορές δε μ' αρέσουν αυτά. Σ' ΑΓΑΠΑΩ. Μη νομίζεις ξέρω πόσο κουράζεσαι να ζωντανεύεις τα όνειρα. Μα το παιδί είναι μικρό κι εγώ στριμωγμένη. Μη βάλεις πάλι τις φωνές και μουρμουράς μονάχη σου πως όλο ζω με ψέματα έμαθα και το παιδί κι είμαι ονειροπαρμένη.

Δεν ξέρω όμως μάνα άλλο τρόπο να ζω.

Είναι ένας τρόπος κι αυτός μάνα να ζήσεις.

Σας αγαπώ πολύ και τις δυο. Μην κλαις.

Πάω να κοιμηθώ.

Έχω να ονειρευτώ

–λεπτομέρειες δηλαδή μείνανε–

απ' αύριο δε θα κλαίει κανένας.

[Από τη συλλογή *Ιδιώνυμο*, Εκδόσεις Καστανιώτη (1980), σελ. 39.]

ΘΕΜΑ Α'

A1. Να συνοψίσετε σε **60–70** λέξεις τα βασικά επιχειρήματα της συντάκτριας του **Κειμένου 1** σχετικά με το ερώτημα γιατί τα ομόφυλα ζευγάρια είναι εξίσου κατάλληλα με τα ετερόφυλα για τη δημιουργία οικογένειας.

Μονάδες: 20

ΘΕΜΑ Β'

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με βάση το **Κείμενο 2**, τις παρακάτω περιόδους λόγου, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε περίοδο, τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** (**Σημείωση: δεν χρειάζεται να αιτιολογήσετε την απάντησή σας παραθέτοντας σχετικά χωρία από το κείμενο**):

- α.** Τα ζευγάρια που εντάσσονται στο μοντέλο DINK επιλέγουν, κατά κανόνα, να αναβάλουν προσωρινά την τεκνοποίηση, χωρίς να αποκλείουν την απόκτηση παιδιών στο μέλλον.
- β.** Η αυξανόμενη αποδοχή του τρόπου ζωής DINK οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη μεταβολή των αξιών των νεότερων γενεών, όπως οι Millennials και η Generation Z.
- γ.** Οι παραλλαγές του μοντέλου DINK, όπως τα DINKWAD και DINKWAC, υποδηλώνουν ότι η συναισθηματική πληρότητα μπορεί να επιτευχθεί και μέσα από σχέσεις φροντίδας που δεν περιλαμβάνουν παιδιά.
- δ.** Ο όρος DINKY χρησιμοποιείται για να περιγράψει ζευγάρια που απορρίπτουν οριστικά τη γονεϊκότητα, δίνοντας προτεραιότητα στην καριέρα και την προσωπική τους ελευθερία.
- ε.** Παράγοντες όπως το αυξανόμενο κόστος ζωής, η επαγγελματική αβεβαιότητα και η

περιορισμένη κρατική μέριμνα λειτουργούν αποτρεπτικά ως προς την απόφαση πολλών ζευγαριών να αποκτήσουν παιδιά.

Μονάδες: 15

B2. α. Στις **πρώτες δύο (2)** περιόδους λόγου που ακολουθούν να αντικαταστήσετε τις επιλεγμένες με **μαύρο** χρώμα λέξεις με άλλες ισοδύναμες, με σκοπό το ύφος να μετατραπεί από οικείο σε επίσημο. Στις επόμενες **τρεις (3)** περιόδους λόγου, να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις με άλλες που να καθιστούν το ύφος από επίσημο σε οικείο. Μπορείτε να πραγματοποιήσετε μικρές αλλαγές στη σύνταξη των προτάσεων, αν χρειαστεί. (**Σημείωση:** όλα τα παρακάτω χωρία προέρχονται από το **Κείμενο 1**):

1. Από οικείο σε επίσημο:

- α. Φυσικά η κοινωνία προχώρησε ένα βήμα μπροστά με την κατοχύρωση του συμφώνου συμβίωσης και για τα ομόφυλα ζευγάρια, δίνοντας ανακούφιση σε πολλά ζευγάρια που ζητούσαν ισότιμη **αντιμετώπιση** από την κοινωνία. (2^η παράγραφος)
- β. Η ετερόφυλη σεξουαλική συμπεριφορά από μόνη της δεν αρκεί για το **μεγάλωμα** ενός νέου ανθρώπου για αυτό και καθημερινά βλέπουμε πάρα πολλά παιδιά ταλαιπωρημένα, παρατημένα, δυστυχισμένα, κακοποιημένα, μέσα στο μοντέλο οικογένειας που θεωρείται «σωστό» και «αποδεκτό». (4^η παράγραφος)

2. Από επίσημο σε οικείο:

- γ. Με δεδομένη τη ρατσιστική αντιμετώπιση κάθε σεξουαλικής ταυτότητας που είναι διαφορετική από την ετερόφυλη, η άρση των διακρίσεων που αφορούν τη σεξουαλικότητα του ατόμου είναι μία αρκετά δύσκολη υπόθεση.
- δ. Κι εδώ είναι που ο λόγος της Επιστήμης έρχεται να συγκρουστεί με αντιλήψεις διαποτισμένες από άγνοια, φοβία και προκατάληψη. (2^η παράγραφος)
- ε. Η οικογένεια είναι ένας από τους αρχαιότερους και πιο διαχρονικούς θεσμούς, ο οποίος με το πέρασμα του χρόνου και των εποχών μεταβάλλεται και εγκολπώνει μέσα της διάφορες απαιτήσεις που γεννά η πρόοδος της κοινωνίας και οι διαφορετικές ανάγκες συνύπαρξης των ανθρώπων. (3^η παράγραφος)

(Μονάδες: 5)

B2. β. Να σχολιάσετε την επικοινωνιακή λειτουργία του ρηματικού προσώπου που αξιοποιείται σε καθένα από τα παρακάτω χωρία των **Κειμένων 1** και **2**:

A. Κείμενο 1 (4^η παράγραφος): **γ' ρηματικό πρόσωπο**

Την ίδια στιγμή που ένας πατέρας κακοποιεί το παιδί του ή μία μητέρα εγκαταλείπει τα παιδιά της, ένας ομοφυλόφιλος άνθρωπος που επιθυμεί να δώσει αγάπη δεν μπορεί να σκεφτεί καν το δικαίωμα στην παιδοθεσία ή στην απόκτηση παιδιού μέσω παρένθετης μητέρας, εξαιτίας της σεξουαλικότητάς του και μόνο, αλλά και της ομοφοβίας που διαποτίζει την κοινωνία.

B. Κείμενο 2 (4^η παράγραφος): **α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο**

Αντί να το (κατά)κρίνουμε ή να το ωραιοποιούμε, ίσως είναι πιο ωφέλιμο να στοχαστούμε πάνω στο τι σημαίνει τελικά «ευτυχία», «οικογένεια» και «συμβίωση» στον 21ο αιώνα.

(Μονάδες: 5)

Μονάδες: 10

- B3.** Ποια είναι η πρόθεση του συντάκτη στη **δεύτερη (2^η)** («*Οι DINK είναι ζευγάρια... οριστική της απόρριψη*») και **τρίτη (3^η)** («*Με την εξασθένιση... την ελευθερία κινήσεων*») παράγραφο του **Κειμένου 2**; (μονάδες 4) Πώς ο τρόπος που επέλεξε να οργανώσει τις δύο παραγράφους εξυπηρετεί την πρόθεσή του σε κάθε περίπτωση; (μονάδες 6)

Μονάδες: 10

ΘΕΜΑ Γ'

- Γ1.** Στο **Κείμενο 3** να παρουσιάσετε το πρόβλημα και τις δυσκολίες της μονογονεϊκής οικογένειας, αξιοποιώντας δημιουργικά και **τρεις (3)** κειμενικούς δείκτες. Πιστεύετε ότι η σύγχρονη κοινωνία στηρίζει επαρκώς τις μονογονεϊκές οικογένειες; (**150 – 200** λέξεις)

Μονάδες: 15

ΘΕΜΑ Δ'

- Δ1.** Οι σύγχρονες κοινωνίες χαρακτηρίζονται από διαρκείς μεταβολές σε κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό επίπεδο, γεγονός που οδηγεί στον επαναπροσδιορισμό καθιερωμένων θεσμών και αξιών. Στο πλαίσιο αυτό, η οικογένεια, ως βασικός πυρήνας κοινωνικοποίησης του ατόμου, αποκτά νέες μορφές και εκφάνσεις, αντανακλώντας τις εξελισσόμενες ανάγκες και επιλογές των ανθρώπων. Με αφορμή τα παραπάνω δεδομένα, να συντάξετε ένα άρθρο **350-400** λέξεων, που θα αναρτηθεί σε διαδικτυακό ιστότοπο του Δήμου σας σχετικό με διάφορα κοινωνικά θέματα. Σε αυτό:

- α.** να αναπτύξετε τη σημασία της κοινωνικής αποδοχής των διαφορετικών μορφών οικογένειας σε μια σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία.
β. να τεκμηριώσετε τη θέση ότι η ποιότητα της οικογενειακής ζωής και η ομαλή ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού εξαρτώνται κυρίως από τις ανθρώπινες σχέσεις, την αγάπη και τη φροντίδα που καλλιεργούνται στο οικογενειακό περιβάλλον και όχι αποκλειστικά από τη δομή ή το «παραδοσιακό» πρότυπο οικογένειας.

Όποια και αν είναι η άποψή σας, να την αναπτύξετε τεκμηριωμένα, αξιοποιώντας δημιουργικά στοιχεία από τα **Κείμενα 1** και **2**.

Μονάδες: 30

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΙ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!